

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

2017. április 21.

7. osztály

A tételek kidolgozására szánt idő: 3 óra

I.

30 pont

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Este nagyon álmos voltam, és olvasás közben nyitva felejtettem a *Nagy Képes Fejlődéstörténet* című munkát, azon az oldalon, ahol az *Ősember* című ábra magyarázza a szöveget. Így történhetett a dolog. Egy kicsit meg is lökhettem a könyvet, szóval az őseember lecsúszott, és kimászott a könyvből; mikor hirtelen felriadtam, ott ült szemben velem, az asztal másik végén, rögtön ráismertem szőrös arcáról, kiálló pofacsontjairól, vad, bozontos szemeiről és rettenetes fogairól. Ott volt a kezében a nagy dorong is, amivel, mint Darwin megjegyzi, agyon szokta vágni az ellenségeit.

Rettenetes rémület fogott el természetesen, hogy most hogyan védjem meg magam. Eszembe jutott a dzsiu–dzsicu, amit mint az Atlétikai Klub tagja tanultam, és bal kezemmel vacogva és dideregve előre kaptam („védekező állás, első tempó”), miáltal pofon vágtam az őseembert, majd ököllel jobbra, lefelé („védekező állás, második tempó”), amivel úgy hasba találtam, hogy lefordult a székről – egyelőre elég volt a védekezésből.

– Ne bántson, az Istenért – mondtam aztán reszketve, és ráfogtam Browningomat. – Ne üssön agyon azzal a doronggal.

– Jajjaj – mondta az őseember –, dehogy bántom. Egy olyan frászt kaptam uraságotól, hogy majd beszakadt a hasam. Minek tetszik verni engem? Én csak nézegetni akartam. Kihez van szerencsém?

– Én a kultúremler vagyok – mondtam neki –, és a maga szőrös, fenevadi mivolta rettenetesen hat az idegeimre. Maga egy vérengző fenevad, mely teljesen hasonlít a vadállatokhoz.

– Hát... ahogy vesszük...

Láttam rajta, hogy nem érti, amit mondok, de szégyelli bevallani.

– Én a maga kései ivadéka vagyok – folytattam –, akiből kivesztek az állati ösztönök, és azok helyét a szépség és gondolat tudatos művelése töltötte be.

– Na igen, de akkor... – bólogatott az őseember.

– Fogja be a száját, ha én beszélek – mondtam neki azon a hangon, amit még szegény Kozmás kápláromtól tanultam, aki mindig mondta, hogy ezekkel a bugris, regruta bundásokkal csak így lehet beszélni, ezt megértik.

Az őseember elhallgatott.

(Karinthy Frigyes: Az Őseember – részlet)

1. Hogyan találkozik az elbeszélő az ősemberrel? 4 pont
2. Egyetértesz-e az elbeszélő kijelentésével: „*Én kultúrember vagyok.*”? Válaszodat indokold a szöveg alapján! 8 pont
3. Az elbeszélő ősemberhez való viszonyulását két tényező határozza meg: a félelem és a felsőbbrendűségi tudat. Keress mindenik tényezőre két-két példát a szövegből! 4 pont
4. Írjál egy-egy rokon értelmű megfelelőt az alábbi szavakhoz! 4 pont
ivadék, dorong, frász, vérengző
5. Írjál 10-15 soros monológot, melyben az ősember gondolkodik a kultúrember(ek)ről! 10 pont

II. 40 pont

Már nem tudtunk mit mondani egymásnak, hiszen sülvé–főve együtt voltunk – utóbb is tíz óra hosszat –, s általában már mindent megvitatunk, mindent elintéztünk, letárgyaltunk, befeketítettünk, a világirodalom dicső halottjairól pedig már régen lerágdostuk azt a maradék húst, melyet az előttünk járó nemzedékek még meghagytak rajtuk. Őszintén szólva, egymást is szörnyen untuk. Barátságunk cudar varázsa éppen abban rejlett, hogy ennek ellenére se tudtunk elválni.

- Mit akarsz? – érdeklődött Pataki.
- Nézd – botladozott a nyelvem, s még fogalmam se volt, hogy mibe kezdek. – Mondd, öregem, de őszintén, öregem, mit szólnál, ha nem találnál itt, mire visszajössz?
- Hogyhogy? – kérdezte, s ámulva pillantott rám álmos szemével.
- Úgy, hogy egyszerűen nem lennék többé itt.
- Elbújnál valahova?
- Nem.
- Kiszöknél?
- Dehogy.
- Vagyis kiugranál az ablakon?
- Azt sem. Csak eltűnnék.
- De hogyan?
- Épp ezt nem tudom. Tegyük föl, hogy eltűnnék. Eltűnnék szörén–szálán, örökre, titokzatosan, de oly alaposan, hogy sohase jönnének nyomomra. Mégpedig azalatt, amíg te künn jársz.

(Kosztolányi Dezső: Esti Kornél kalandjai. *Sakálok* – részlet)

Írd meg a fenti novella folytatását és befejezését!

III. 20 pont

1. Fejezd be az alábbi mondatokat egy-egy palindrom szóval! (Palindrom = oda–vissza olvasva ugyanaz) 10 pont

pl. Nehéz lesz megnyerni a partit ilyen *lappal*.

1. A vegetáriánusnak zöldség meg gomba az . . . . .
2. Ékszerben jobban szeretem a karkötőt a . . . . .
3. A vihar mindenképpen utolér, hiába menekülök . . . . .
4. A szoborról ebben a pillanatban lehullott a . . . . .
5. A gazda szakadatlanul kínálgat bennünket a hegy . . . . .

2. Dadogós szavak

10 pont

A dadogós szavakban ugyanazok a szótagok, betűcsoportok ismétlődnek. Írd le dadogós szavakkal a meghatározásokat!

Pl. egy főnév, amely többes számban magát ismétli: okok

egy tárgyragos számnév:

kerti munkát jelentő főnév:

a „dalának” másként mondva:

műveltető képzős ige, melynek jelentése ’táplál’:

gyermekgondozó:

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont